

Jutlus Nõos R, 25.12.19 kell 11.00, I jõulupüha

Lektsioonid: Hb 1:1–4; Jh 1:1–14

Pihikõne: Lk 2:10

Jutlus: Js 52:7–10

Laulud: 38 (1–2); 31A (1–4, 5); 28 (1–4); 13 (1–4)

Kui armsad on mägede peal sõnumitooja sammud. Ta kuulutab rahu, toob häid sõnumeid, kuulutab päästet ja ütleb Siionile: „Sinu Jumal on kuningas!” Kuule! Su valvurid tõstavad häält, nad hõiskavad üheskoos, sest nad näevad silmast silma Issanda kojutulekut Siionisse. Rõõmutsege, hõisake üheskoos, Jeruusalemma varem, sest Issand trööstib oma rahvast, lunastab Jeruusalemma! Issand paljastab oma püha käsivarre kõigi rahvaste nähes, ja kõik maailma ääred saavad näha meie Jumala päästet.

Eilse jõuluõhtu jutluse aluseks oli kirjakoht prohvet Jeremija, täna aga kuulsime kirjakohta prohvet Jesajalt. Võiks küll arvata, et need prohvetid kõnelevad eri ajastuist, sest ajalooline isik Jesaja elas 8. sajandil eKr, Jeremija aga 7.–6. sajandi vahetusel eKr. Täna Js sõnad on aga kirja pannud prohvet, keda nimetatakse Deutero-Jesajaks, „teiseks Jesajaks“, sest see kirjakoht aga viitab Paabeli vangipõlvele, mis aga oli teatavasti just 6. sajandil eKr. Niisiis võib kujutleda nende kahe prohvetikõne taustana umbes samasugust ajaloolist olukorda.

Kujutlegem babüloonlaste poolt purustatud Jeruusalemma linna ja templit ning võõrale maale küüditatud rahvast. Rahvas igatseb vabadust ja oma linna endise hiilguse taastumist. Ja pikisilmi oodatakse iga sõnumit, mis võib sellega seostuda. Lause „Kui armsad on mägede peal sõnumitooja sammud“ on seega poeetiline kujund hea sõnumi toojast.

Nüüd aga tekib küsimus, kas see sõnumitooja on tulnud või oodatakse teda ikka veel? Ja kes teda ootavad või kelle jaoks ta on tulnud?

Iisraeli rahva jaoks on sõnumitoojaid tulnud mitut puhku. Esimene võiks olla Pärsia kuninga Koorese vabastuskäsk tagasipöördumiseks Jeruusalemma ning linna ja templi ülesehitamiseks 6. sajandi lõpul eKr.

Seejärel kolm juudi sõda: Makkabite ülestõus, mille tagajärjel valitses Iisraeli 164–63 eKr hasmonite dünastia; nn Esimene juudi sõda 66–73 pKr ja Teine juudi sõda Bar Kohba juhtimisel 132–35 pKr. Kõigil neil puhkudel tuli korraks vabaduse sõnum, kuid see vabadus oli üürrike ja kadus varem või hiljem.

Sõnumitoojaks oli ka võimalus Iisraeli riigi taastamiseks 1948. aastal, mis kasutati ära ja see riik toimib siiani.

Kuid usklikud juudid ei lepi nende „sõnumitoojate sammudega“. Prohvet ütleb ju, et „Issand trööstib oma rahvast, lunastab Jeruusalemma“, kuid seda lunastust pole usklikute juutide nähes tänaseni tulnud. Jeruusalemma tempel on ka täna taastamata, Jeruusalemma linn ja Iisraeli riik on poliitiliselt lõhestatud. Ja „sõnumitooja armsaid samme mägedel“ oodatakse ikka veel.

Kristlased aga teavad, et „sõnumitooja armsad sammud“ on mägede peal juba kõlanud. Jeesus ütleb ju evangeeliumis (nt Jh 2:19): „Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga uuesti!“ Jeesus Kristus on lunastanud Jeruusalemma ja selle uuesti üles ehitanud! Muidugi vaimulikus mõttes.

Jeesus on inimkonnale õpetanud kõigepealt seda, mida õigupoolest oodata tuli. Mitte Jeruusalemma linna taastamist ja Iisraeli vabastamist rõhujatest, vaid inimkonna vabastamist patu ja surma kütkest ning Kõigeväelise Looja Jumala heameelt inimkonna üle.

Ja teiseks on Jeesus ka oma õpetuse teoks teinud, nõ teooria praktikaks muutnud. Selle võtab ilusti kokku Hb algus (1:1–4), mida lugesime altarist: „Jumal, kes muiste palju kordi ja mitmel viisil rääkis esivanematele prohvetite kaudu, on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on seadnud kõigi asjade pärijaks, kelle läbi ta on ka maailmad teinud, kes, olles tema kirkuse kiirgus ja tema olemuse kujud ning kandes kõiksust oma väe sõnaga, on pärast seda, kui ta oli täide viinud pattudest puhastamise, istunud Ausuuruse paremale käele kõrgeimas taevas ning saanud

ülemaks inglitest, kuivõrd ta on pärinud neist ülevama nime.“

On kristlastel nüüd veel midagi oodata? Jah, tarvis on oodata Jumala pääste lõplikku teostumist aegade lõpul. Vabadus pole veel käes. Rm 8:19 on öeldud: „loodu ootab pikisilmi Jumala laste ilmsiksaamist“, sest „ka loodu ise vabastatakse kord kaduvuse orjusest Jumala laste kirkuse vabadusse“ (Rm 8:21).

Nõnda ootab Iisrael ja ootab kristlaskond. Nende ootuses on aga üks suur erinevus. Kui Iisrael ootab pärast kaotatud lahinguid sõja lõplikku võitu, siis Kristlaste jaoks on sõda juba võidetud. Järellahingud ei muuda enam sõja käiku. Patt ja surm on alistanud ja saatana „partisanisõda“ on läbikukkumisele määratud.

Kaduvuse vastupanu muserdab inimeste elu, ent kui uskuda, et vaenlane on olemuslikult võidetud, siis on seda ajutist ahvist võimalik üsna kergelt taluda. Nagu ütleb apostel Paulus Rm 8:18: „Sest minu arvates ei vääri nüüdse ajastu kannatused mainimist tulevase kirkuse kõrval, mida meile ilmutatakse.“

Peagi algaval aastal 2020 lõpeb 2-aastane periood, mil oleme tähistanud oma armsa Eesti Vabariigi 100. aastapäeva. Sellesse perioodi jääb ka Vabadussõja lõpu tähistamine, samuti meie rahvusülikooli, kõrgemate muusikakoolide ja kindlasti ka paljude teiste vaba rahva rajatud institutsioonide 100. aastapäeva tähistamine.

2021. aastal aga täitub 30 aastat Eesti iseseisvuse taastamisest pärast nõukogude okupatsiooni. Meie rahvas ja riik on palju saavutanud, oleme teatavasti maailma ja Euroopa rahvaste peres tõsiseltvõetav partner.

Ja siiski ei olda tihti rahul selle riigiga, milles meie eestlased ja eestimaalased elame. Piisava ajalise distantsi tõttu hakatakse paralleele tõmbama möödunud nõukogude ajaga ja leitakse vahel ka tolle aja eeliseid praeguse ees.

Kas inimesed ei tunne, et nende elu on piisavalt hea? Või näitab selline vaateviis seda, et ikkagi ei olda veel meie eestlaste riigiga rahul ja oodatakse justkui „sõnumitooja armsaid samme mägede peal“?

Mida siis teha? Kas jäädagi ootama uut „heade sõnumite toojat“? Või „muutuda meele uuendamise teel“, nagu ütleb Paulus (Rm 12:2)? Keskenduda vaimulikele väärtustele, mis näitavad, et pole tarvis oodata sõja lõppu, sest see on juba ammu lõppenud. Rahuaeg on käes.

Just seda mõtleb prohvet kui ta ütleb, et heade sõnumite tooja „kuulutab rahu“. Jõulupühad on rahupühad, mil ristirahvas tähistab rahu aastapäeva, sõnumitooja tulekut juba 2000 aastat tagasi. Ka jõuluajal tuntakse kurbust ja valu, inimesed isegi surevad. Kuid just sellel ajal on lihtsam sellele kaduvuse rünnakule vastu panna. Sest nende rünnakute jõuetus on just jõuluajal eriti hästi läbinähtav.

Seepärast soovin ma, et jõulurahu jääks teie südameisse ka siis, kui jõuluag on juba läbi saanud! Ja et see rahu väljenduks teie elus ning et teie elu kaudu õpiksid seda ka need, kes veel ootavad „sõja“ lõppu. Ega tea, et see on juba ammu lõppenud ja rahuaeg on käes.

Õnnistatud jõulupühi *anno Domini* 2019!

Aamen.